

Teza: wolność wypowiedzi

Nie może być mowy o jakimkolwiek automatyzmie ukarania w drodze dyscyplinarnej rady prawnej za przedstawienie w procesie wypowiedzi mogących naruszać dobre imię storn, w szczególności, jeżeli radca prawny jest stroną procesu.

Warszawa, dnia 27 lipca 2016r.

Sygn. akt WO - 45/16

ORZECZENIE

Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie w składzie następującym:

Przewodniczący SWSD - Dariusz Drozdowski

Sędziowie: SWSD- Teresa Famulska

SWSD - Anna Maria Kozłowska - sprawozdawca

Protokolant: Kamila Kamińska

przy udziale Zastępcy Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego: Bronisława Kachnikiewicza po

rozpoznaniu na rozprawie w dniu 27 lipca 2016r. sprawy radcy prawnego M. S.

obwinionego o to, że w dniu 31 lipca 2014r w treści pisma procesowego skierowanego we własnej sprawie do Sądu Rejonowego w (...) w L. z siedzibą w Ś. sygn. (...), w której występował w charakterze powoda, użył wobec pozwanego A. C. następujących słów: „ Powód nie odniesie się ponadto do typowych dla nierozgarniętego społecznie pozwanego używającego na każdym kroku oszczerstw i obraźliwych, a bezpodstawnych twierdzeń, co z pewnością zostanie zweryfikowane na rozprawie” , naruszając tym samym godność osoby pozwanej, zasady etyki oraz godność zawodu radcy prawnego

tj. popełnienie przewinienia dyscyplinarnego określonego art.64 ust.1 ustawy z dnia 6 lipca 1982r. o radcach prawnych (t. j. Dz. U. 2016r. poz. 233) w zw. z art. 6 ust.2 i art. 30 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, obowiązującego do 30 czerwca 2015r

z powodu odwołania obwinionego M. S.

od Orzeczenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego OIRP w Lublinie z dnia 18 grudnia 2015r., sygn. akt D 6/2015

orzeka:

1.

uchylić zaskarżone orzeczenie w całości i na podstawie art 17 § 1 pkt 3 k.p.k. w zw. z art. 74¹ ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych postępowanie dyscyplinarne wobec obwinionego M. S. umorzyć z uwagi na znikomą społeczną szkodliwość czynu;

2.

kosztami postępowania na podstawie art. 70⁶ ust. 2 zdanie drugie ustawy o radcach prawnych:

- w zakresie postępowania przed Wyższym Sądem Dyscyplinarnym obciążyć Krajową Izbę Radców Prawnych,

- w zakresie postępowania przed Okręgowym Sądem Dyscyplinarnym obciążyć Okręgową Izbę Radców Prawnych w Lublinie.

UZASADNIENIE

W wyniku dochodzenia Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego OIRP w Lublinie wniósł do Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego OIRP w Lublinie wniosek z dnia 8 czerwca 2015r. sygn. akt RD-49/14 o ukaranie radcy prawnego M. S. obwinionego o to, że w dniu 31 lipca 2014r w treści pisma procesowego skierowanego we własnej sprawie do Sądu Rejonowego w L. w L. z siedzibą w Ś. sygn. (...), w której występował w charakterze powoda, użył wobec pozwanego A. C. następujących słów: „ Powód nie odniesie się ponadto do typowych dla nierozgarniętego społecznie pozwanego używającego na każdym kroku oszczerstw i obraźliwych, a bezpodstawnych twierdzeń, co z pewnością zostanie zweryfikowane na rozprawie” , naruszając tym samym godność osoby pozwanej, zasady etyki oraz godność zawodu radcy prawnego

tj. popełnienie przewinienia dyscyplinarnego określonego art.64 ust.1 ustawy z dnia 6 lipca 1982r. o radcach prawnych (t. j. Dz. U. 2016r. poz. 233) w zw. z art. 6 ust.2 i art. 30 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, obowiązującego do 30 czerwca 2015r.

Orzeczeniem z dnia 18 grudnia 2015r. Okręgowy Sąd Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych w Lublinie sygn. akt D 6/2015 uznał obwinionego radcę prawnego M. S. winnym popełnienia przewinienia dyscyplinarnego określonego w art. art.64 ust.1 ustawy z dnia 6 lipca 1982r. o radcach prawnych (t. j. Dz. U. 2016r. poz. 233) w zw. z art. 11 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, uchwalonego uchwałą Nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 22 listopada 2014r. w sprawie Kodeksu Etyki Radcy Prawnego,

polegającego na tym, że w dniu 31 lipca 2014r. w treści pisma procesowego skierowanego we własnej sprawie do Sądu rejonowego w (...) w L. z siedzibą w Ś. sygn. (...), w której występował w charakterze powoda, użył wobec pozwanego A. C. następujących słów: „ Powód nie odniesie się ponadto do typowych dla nierozgarniętego społecznie pozwanego używającego na każdym kroku oszczerstw i obraźliwych, a bezpodstawnych twierdzeń, co z pewnością zostanie zweryfikowane na rozprawie” , naruszając tym samym godność osoby pozwanej, zasady etyki oraz godności radcy prawnego.

Wydając orzeczenie Okręgowy Sąd Dyscyplinarny oparł się na dowodach zgromadzonych w dochodzeniu i na rozprawie.

Sąd I Instancji ustalił następujący stan faktyczny.

W dniu 13 listopada 2014r. do Okręgowej Izby Radców Prawnych w Lublinie wpłynęła skarga pokrzywdzonego Pana A. C. na postępowanie radcy prawnego M. S., który zdaniem pokrzywdzonego dopuścił się możliwego oszustwa w dniu 23 września 2010r.polegającego na zawarciu z klientem (T. W. oraz (...) - Klub sp. z o.o. jako Zleceniodawcami) wadliwej Umowy zlecenia - świadczenia pomocy prawnej nr 2010/10/1, której warunki rażąco naruszały przyjęty w Korporacji moralny etos Radcy Prawnego, a nadto godziły w podstawowe zasady współżycia społecznego w tego rodzaju stosunkach cywilnoprawnych.

W przedmiotowej skardze pokrzywdzony wskazał, także na niewłaściwe traktowanie przez M. S. osób trzecich uzasadniając to, iż w piśmie procesowym M. S. jako powoda skierowanym w sprawie (...) pozwolił sobie na daleko idącą swobodę wypowiedzi

„ Powód nie odniesie się ponadto do typowych dla nierozgarniętego społecznie pozwanego używającego na każdym kroku oszczerstw i obraźliwych, a bezpodstawnych twierdzeń, co z pewnością zostanie zweryfikowane na rozprawie”

Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego OIRP w Lublinie w dniu 28 listopada 2014r. wydał postanowienie o odmowie wszczęcia dochodzenia w zakresie zarzutów dotyczących okoliczności zawarcia w dniu 23 września 2010r. umowy zlecenia obsługi prawnej, wysokości wskazanego umowie honorarium i wadliwego określenia zakresu świadczeń z uwagi na fakt wniesienia skargi po upływie trzy letniego terminu uprawniającego Rzecznika Dyscyplinarnego do wszczęcia postępowania w sprawie w związku z treścią art. 70 ust.1 ustawy o radcach prawnych, zgodnie z którym nie można wszcząć postępowania dyscyplinarnego jeżeli, od chwili popełnienia przewinienia upłynęły trzy lata.

Jednocześnie Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego OIRP w Lublinie w dniu 28 listopada 2014r. wydał Postanowienie o

wylączeniu materiałów do odrębnego postępowania dotyczących stawianego w skardze zarzutu naruszenia przez radcę prawnego M. S. wolności słowa poprzez określenie w piśmie procesowym z dnia 31 lipca 2014r. jako „nierozgarniętego społecznie pozwanego”. Postanowieniem z dnia 7 stycznia 2015r. Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego OIRP w Lublinie wszczął dochodzenie w sprawie podejrzanego popełnienia przez radcę prawnego M. S. przewinienia dyscyplinarnego określonego art.64 ust.1 ustawy z dnia 6 lipca 1982r. o radcach prawnych (t.j. Dz.U. 2016r. poz. 233) w zw. z art. 6 ust.2 i art. 30 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, co skutkowało złożeniem w dniu 8 czerwca 2015r. wniosku o ukaranie (sygn. akt RD-49/14) radcy prawnego M. S. obwinionego o to, że w dniu 31 lipca 2014r w treści pisma procesowego skierowanego we własnej sprawie do Sądu Rejonowego w L. w L. z siedzibą w Ś. sygn. (...), w której występował w charakterze powoda, użył wobec pozwanego A. C. następujących słów: „ Powód nie odniesie się ponadto do typowych dla nierozgarniętego społecznie pozwanego używającego na każdym kroku oszczerstw i obraźliwych, a bezpodstawnych twierdzeń, co z pewnością zostanie zweryfikowane na rozprawie” , naruszając tym samym godność osoby pozwanej, zasady etyki oraz godność zawodu radcy prawnego tj. popełnienie przewinienia dyscyplinarnego określonego art.64 ust.1 ustawy z dnia 6 lipca 1982r. o radcach prawnych (t. j. Dz. U. 2016r. poz.233) w zw. z art. 6 ust.2 i art. 30 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego obowiązującego do 30.06.2015r.

Pokrzywdzony i obwiniony są stronami procesu zawisłego przed Sądem Rejonowym L. w L. z siedzibą w Świdniku sygn. akt (...). Przedmiotowa sprawa toczy się z powództwa M. S., który domaga się od A. C. na soją rzecz kwoty 4.771,00zł . M. S. w przedmiotowej sprawie nie wykonuje czynności zawodowych radcy prawnego. W odpowiedzi na pozew A. C. jako pozwany zarzucił M. S. jako powodowi działania nieetyczne polegające między innymi na próbie naciągnięcia klientów na znaczną kwotę pieniędzy oraz zarzucił mu oszustwo , nazywając jego działania „ zakamuflowanymi działaniami oszusta”. W odpowiedzi na powyższe stwierdzenia A. C. , obwiniony M. S. w piśmie procesowym z dnia 31 lipca 2014r. nazwał pokrzywdzonego „nierozgarniętym społecznie pozwanym”.

Przesłuchany w charakterze świadka A. C., zeznał, że w toczącej się między nim, a powodem M. S. sprawie przed Sądem Rejonowym L. w L. z siedzibą w Ś. sygn. akt (...) treść pisma powoda z dnia 31 lipca 2014r. „ Powód nie odniesie się ponadto do typowych dla nierozgarniętego społecznie pozwanego używającego na każdym kroku oszczerstw i obraźliwych, a bezpodstawnych twierdzeń, co z pewnością zostanie zweryfikowane na rozprawie” jest niestosowną reakcją, na porównanie radcy prawnego do klasycznego oszusta. Świadek zeznał, że radca prawny powinien koncentrować się na meritum sprawy związanym z przedmiotem sporu, a nie obraźliwie oceniać zachowanie drugiej strony w sytuacji, gdy jej rozgoryczenie wynika z popełnionego oszustwa, którego autorem jest wskazany radca prawny. Pokrzywdzony A. C. poczuł się obrażony sformułowaniem „nierozgarniętym społecznie pozwanym”, albowiem godzi to w jego dobra osobiste, nadto podważa jego wyższe wykształcenie samorządowe oraz status społeczny, jako szanowanego obywatela, ojca czwórki dzieci, których wychowanie zostało wyróżnione przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej oraz Dyrektora Zespołu Szkół Ogólnokształcących nr (...) w P.. Zdaniem pokrzywdzonego osoba nierozgarnięta społecznie nie jest w stanie uzyskać takiego poziomu wychowania dzieci. A. C. oświadczył, że jako obywatel domaga się od urzędników państwowych poszanowania prawa i w tym samym stopniu domaga się poszanowania prawa przez osoby wykonujące zawód zaufania publicznego.

Przesłuchany w charakterze obwinionego M. S. przyznał, że faktycznie w piśmie procesowym z dnia 31 lipca 2014r. użył wobec A. C. sformułowania „ jako nierozgarniętego społecznie pozwanego używającego na każdym kroku oszczerstw i obraźliwych a bezpodstawnych stwierdzeń”. Obwiniony zeznał, że nie uważa użytego sformułowania jako zawinionego lub nagannego normatywnie ponieważ nierozgarnięcie jest definiowane poprzez określenie pozwanego jako osoby używającej oszczerstw oraz obraźliwych twierdzeń na jego temat. Zdaniem obwinionego człowiek rozgarnięty społecznie nie używa w sposób swobodny wobec innych osób określeń typu oszust, albo złodziej bez potwierdzenia tych faktów w postępowaniu karnym.

Za popełnione przewinienie dyscyplinarne OSD OIRP w Lublinie wymierzył obwinionemu na podstawie art. 65 ust.1 pkt 3 i ust. 2b ustawy o radcach prawnych karę pieniężną w wysokości 3.360,00zł tj. dwukrotności minimalnego wynagrodzenia za pracę w dacie popełnienia przewinienia dyscyplinarnego oraz dodatkowo na podstawie art. 65 ust. 2a ustawy o radcach prawnych orzekł zakaz wykonywania patronatu na okres trzech lat oraz obciążył obwinionego kosztami postępowania w

wysokości 1.041, 50zł.

Sąd I Instancji w uzasadnieniu Orzeczenia wskazał, że zgodnie z dyspozycją art. 6 ust.2 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego przyjętego uchwałą nr 5/2007 VIII Krajowego Zjazdu Radców prawnych z dnia 10 listopada 2007r. w sprawie uchwalenia Kodeksu Etyki Radcy prawnego (, stanowiącego załącznik do uchwały nr 8/VIII/2010 Prezydium Krajowej Rady Radców Prawnych z dnia 28 grudnia 2010r. w sprawie ogłoszenia tekstu jednolitego Kodeksu Etyki Radców Prawnych, zwanego dalej KERP z 2007r.) radca prawny obowiązany jest dbać o godność zawodu przy wykonywaniu czynności zawodowych, a także w działalności publicznej i w życiu prywatnym. Przepis art. 27 ust.6 Kodeksu Etyki stanowi, że przy wykonywaniu zawodu radca prawny korzystając z wolności słowa i pisma, nie może przekraczać granic określonych przepisami prawa i rzeczową potrzebą, zaś art. 30, że radca prawny powinien dbać , aby jego zachowanie nie naruszało godności osób uczestniczących w postępowaniu. OSD wskazał, że w/w przepisy obowiązywały do 30 czerwca 2015r. , a więc w dacie popełnienia przez obwinionego zarzucanego mu czynu dyscyplinarnego. Od 1 lipca 2015r. obowiązuje nowy Kodeks Etyki Radcy Prawnego, uchwalony uchwałą Nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 22 listopada 2014r. w sprawie Kodeksu Etyki Radcy Prawnego(zwanego dalej KERP z 2015r.) Sąd I Instancji wskazał, że zgodnie z art. 11 ust. 1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego z 2015r., który jest odpowiednikiem art. 6 ust.2 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego przyjętego uchwałą nr 5/2007 VIII Krajowego Zjazdu Radców prawnych z dnia 10 listopada 2007r. w sprawie uchwalenia Kodeksu Etyki Radcy prawnego, radca prawny obowiązany jest dbać o godność zawodu nie tylko przy wykonywaniu czynności zawodowych, ale również w działalności publicznej i w życiu prywatnym. Natomiast art. 48 KERP z 2015r. jest odpowiednikiem art.30 KERP z 2007r. i zgodnie z dyspozycją obu wskazanych przepisów radca prawny powinien dbać o to, aby jego zachowanie nie naruszało powagi sądu, urzędu lub innych instytucji, przed którymi występuje, a także, by jego wystąpienia nie naruszyły godności osób uczestniczących w postępowaniu.

Sąd I Instancji wymierzając obwinionemu karę wskazał, że radca prawny nawet w przypadku obrony swoich racji nie może iść tak daleko, aby naruszać Kodeks Etyki Radcy Prawnego i nie miał rzeczowej potrzeby używać takiego sformułowania. Zdaniem OSD nie ma znaczenia czy radca prawny dopuszcza się nieetycznych zachowań przy wykonywaniu czynności zawodowych , czy też w życiu prywatnym bowiem podstawą odpowiedzialności dyscyplinarnej jest fakt łamania zasad etyki, do przestrzegania których zobowiązuje przynależność do samorządu zawodowego radców prawnych. Przy wymiarze kary Sąd I Instancji wziął pod uwagę stopień społecznej szkodliwości zachowaniu przypisanemu, który według Sądu jest znaczny. Na tę ocenę skład się w szczególności rodzaj i charakter naruszonego dobra jakim jest wizerunek korporacji i samorządu radców prawnych, przekroczenie dozwolonych i akceptowanych granic formułowania pism procesowych i prezentowania swojego stosunku do osoby innego uczestnika postępowania sądowego.

Od w/w orzeczenia OSD odwołanie wniósł obwiniony M. S..

Obwiniony zaskarżył orzeczenie w całości i zaskarżonemu orzeczeniu zarzucił:

1.

Obrażę prawa materialnego poprzez zastosowanie do czynu oraz kary przepisów, które nie obowiązywały w czasie jego popełnienia, a tym samym naruszenie zasady nie retroaktywności prawa (art. 42 Konstytucji R.P.)

2.

Obrazę prawa materialnego poprzez uznanie, że użycie w życiu prywatnym przez radcę prawnego sformułowania „nierozgarnięty społecznie” wobec osoby trzeciej stanowi naruszenie etyki zawodowej tj. błędną jego wykładnię prawa.

i wniósł o uchylene orzeczenia w całości i umorzenie postępowania przy uwzględnieniu kosztów postępowania odwoławczego, którymi winna zostać obciążona Krajowa Izba Radców Prawnych.

Na rozprawie przed Wyższym Sądem Dyscyplinarnym w dniu 27 lipca 2016r. obwiniony podtrzymał swoje odwołanie i wniósł o uniewinnienie lub uchylene zaskarżonego orzeczenia i umorzenie z uwagi na znikomą społeczną szkodliwość czynu.

Obwiniony wskazał, że Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego OIRP w Lublinie wniósł wniosek o ukaranie o popełnienie przewinienia dyscyplinarnego określonego art.64 ust.1 ustawy z dnia 6 lipca 1982r. o radcach prawnych (t. j. Dz. U. 2016r. poz.) w zw. z art. 6 ust.2 i art. 30 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, obowiązującego do 30 czerwca 2015r.

Natomiast Orzeczeniem z dnia 18 grudnia 2015r. Okręgowy Sąd Dyscyplinarny OIRP w Lublinie sygn. akt D 6/2015 uznał obwinionego radcę prawnego M. S. winnym popełnienia przewinienia dyscyplinarnego określonego w art. art.64 ust.1 ustawy z dnia 6 lipca 1982r. o radcach prawnych (t. j. Dz. U. 2016r. poz.233) w zw. z art. 11 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, uchwalonego uchwałą Nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 22 listopada 2014r. w sprawie Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, który wszedł w życie 1 lipca 2015r. Obwiniony wskazał, że czyn został popełniony 31 lipca 2014r. i obwiniony bronił się mając na uwadze treść przepisów Kodeksu Etyki Radców Prawnych z 2007r.obowiązującego w dacie popełnienia czynu. Zdaniem obwinionego zastosowana przez OSD OIRP w Lublinie kwalifikacja czynu z Kodeksu Etyki Radców Prawnych obowiązującego od 1 lipca 2015r. rażąco narusza prawo , a w szczególności art. 42 Konstytucji.

Również zdaniem obwinionego OSD OIRP w Lublinie wymierzył obwinionemu za popełnione przewinienie dyscyplinarne karę pieniężną na podstawie art. 65 ust.1 pkt 3 i ust. 2ba ustawy o radcach prawnych w wysokości 3.360,00zł tj. dwukrotności minimalnego wynagrodzenia za pracę w dacie popełnienia przewinienia dyscyplinarnego.

Art. 65 ust.1 pkt 3 i ust.2 ba określa obecnie obowiązującą karę pieniężną w granicach od półtorakrotności do dwunastokrotności minimalnego wynagrodzenia za pracę obowiązującego w dacie popełnienia przewinienia dyscyplinarnego. W dacie popełnienia przewinienia obwiniony wskazał, że taka kara nie obowiązywała. W dacie czynu tj. 31 lipca 2014r. obowiązywała zgodnie z art. 65 ust.1 pkt 3 a)ustawy o radcach prawnych (DZ. U. 2014r.poz. 637 t. j.) kara pieniężna nie niższa od połowy przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w gospodarce narodowej za miesiąc poprzedzający datę orzeczenia dyscyplinarnego i nie wyższa od pięciokrotności tego wynagrodzenia. Powyższa kara została zmieniona ustawą z dnia 7 listopada 2014 r. o zmianie ustawy - Prawo o adwokaturze oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2014r. poz. 1778), , która weszła w życie 25 grudnia 2015r.Po zmianie ustawy o radcach prawnych aktualna kara pieniężna jest surowsza od kary pieniężnej obowiązującej w dacie popełnienia czynu.

Obwiniony wskazał, również, że użyte przez niego wyrażenie wobec pozwanego

„nierozgarnięty społecznie” nie zawierało ładunku negatywnej oceny. Sformułowanie „nierozgarnięty” w języku polskim oznacza osobę nie potrafiącą właściwie rozpoznać faktów. Konstytucja gwarantuje wolność słowa, a określenie cudzej ułomności nie może być uznane za uchybienie normom prawnym.

Obwiniony podniósł, że hipoteza „ godność zawodu” nie obejmuje obowiązku radcy prawnego życia w stanie „godności człowieka” w ogóle. W życiu prywatnym w sytuacji podejmowania obrony własnej przez obwinionego użycie wobec pozwanego wyrażenia

„ nierozgarnięty społecznie” nie narusza zasad etyki radcy prawnego jako osoby prywatnej.

Z analizy uzasadnienia odwołania wynika, iż obwiniony wskazał, że wymierzona kara 3.660zł jest niewspółmierna do zarzucanego mu czynu, a cel wychowawczy osiągnęłyby kara upomnienia.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny zważył co następuje.

Odwołanie skutkowało zmianą zaskarżonego wyroku.

Ustalenia faktyczne dokonane przez Okręgowy Sąd Dyscyplinarny przy OIRP w Lublinie nie budzą wątpliwości, nie były zresztą kwestionowane.

Zarzuty podniesione w odwołaniu należy ocenić jako zasadne.

Odnosnie zarzutów obrazę prawa materialnego poprzez zastosowanie do czynu oraz kary przepisów, które nie obowiązywały w czasie jego popełnienia należy przyznać obwinionemu rację.

OSD OIRP w Lublinie uznał obwinionego radcę prawnego M. S. winnym popełnienia przewinienia dyscyplinarnego określonego w art. 64 ust.1 ustawy z dnia 6 lipca 1982r. o radcach prawnych (t. j. Dz. U. 2016r. poz.233) w zw. z art. 11 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, uchwalonego uchwałą Nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 22 listopada 2014r. w sprawie Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, który wszedł w życie 1 lipca 2015r. Obwiniony natomiast popełnił zarzucany mu czyn 31 lipca 2014r. tj. w dacie kiedy nie obowiązywał w/w KERP obowiązujący dopiero od 1 lipca 2015r, a więc prawie ponad rok przed popełnieniem czynu. OSD OIRP w Lublinie nie zastosował w niniejszej sprawie § 2 Uchwały nr 3 /2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 22 listopada 2014r. w sprawie Kodeksu Etyki Radcy Prawnego. Zgodnie z § 2 wskazanej uchwały do zdarzeń mających miejsce przed dniem wejścia w życie niniejszej uchwały, zastosowanie mają przepisy dotychczasowe, a więc Kodeks Etyki Radcy Prawnego z 2007r. OSD OIRP w Lublinie nie wyjaśnił dlaczego dokonał zmiany kwalifikacji opisu czynu i zastosował przepisy KERP z 2015r.

Pomimo, że przepisy art. 6 ust.2 i art. 30 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, obowiązującego do 30 czerwca 2015r. mają podobną treść do art. 11 i art. 48 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, uchwalonego uchwałą Nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 22 listopada 2014r. w sprawie Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, który wszedł w życie 1 lipca 2015r., słusznie podnosi obwiniony, że do postawionych zarzutów przez Zastępcę Rzecznika Dyscyplinarnego według KERP z 2007r. odnosił się w swojej argumentacji w trakcie obrony w toczącym się postępowaniu. Obwiniony zasadnie podnosi, że pisząc pismo procesowe 31 lipca 2014r. nie mógł znać norm, które zostały dopiero uchwalone 22 listopada 2014r.

Należy przy tym zauważyć, że w orzeczeniu OSD nie wskazał art. 48 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, uchwalonego uchwałą Nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 22 listopada 2014r. w sprawie Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, który wszedł w życie 1 lipca 2015r. jako kwalifikacji zarzucanemu obwinionemu czynu. OSD OIRP w Lublinie wskazuje art. 48 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, uchwalonego uchwałą Nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 22 listopada 2014r. w sprawie Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, który wszedł w życie 1 lipca 2015r. dopiero w uzasadnieniu swojego orzeczenia.

Zasadny jest również zarzut, zastosowania do wymierzonej kary przepisów.

OSD OIRP w Lublinie wymierzył obwinionemu za popełnione przewinienie dyscyplinarne karę pieniężną na podstawie art. 65 ust.1 pkt 3 i ust. 2ba ustawy o radcach prawnych w wysokości 3.360,00zł tj. dwukrotności minimalnego wynagrodzenia za pracę w dacie popełnienia przewinienia dyscyplinarnego.

W dacie popełnienia przez obwinionego przewinienia dyscyplinarnego tj. 31 lipca 2014r. obowiązywała ustawa z dnia 6 lipca 1982r. o radcach prawnych, (t. j. Dz.U.2014.637), której art. 65 ust. 1.pkt 3a) określał, że karami dyscyplinarnymi są: (...) „3a) kara pieniężna nie niższa od połowy przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w gospodarce narodowej za miesiąc poprzedzający datę orzeczenia dyscyplinarnego i nie wyższa od pięciokrotności tego wynagrodzenia;(…)”

Ustawą z dnia 7 listopada 2014 r. o zmianie ustawy - Prawo o adwokaturze oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z

2014 r. poz. 1778) w miejsce w/w art. 65 ust. 1 pkt 3a wprowadzono art. 65 ust. 1 pkt 3 oraz art. 65 ust. 2 pkt 2ba. W znowelizowanych przepisach, które weszły w życie 25 grudnia 2014r. przyjęto, że karę pieniężną wymierza się w granicach od półtorakrotności do dwunastokrotności minimalnego wynagrodzenia za pracę obowiązującego w dacie popełnienia przewinienia dyscyplinarnego.

Obwinionemu wymierzono bowiem karę pieniężną - tym samym, karę znaną ustawie z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych zarówno w brzmieniu obowiązującym przed dniem 25 grudnia 2014 r., jak i po tej dacie. Wraz z wejściem w życie, we wskazanym dniu, znowelizowanego brzmienia tej ustawy, zmienił się jedynie sposób obliczania tej kary. Nie oznacza to, że kara ta przestała istnieć, a pojawiła się w jej miejsce nowa, nieznana wcześniej ustawie o radcach prawnych.

Znowelizowany przepis wszedł w życie w dniu 25 grudnia 2014 r. ,a więc, OSD OIRP w Lublinie wydając orzeczenie w dniu 18 grudnia 2015 r. orzekł już "pod rządami" nowych przepisów. OSD OIRP w Lublinie powinien zgodnie z dyspozycją art. 4 § 1 k.k., mającego zastosowanie w postępowaniu dyscyplinarnym przeciwko radcom prawnym na podstawie art. 74¹ pkt 2 ustawy o radcach prawnych - zastosować ustawę nową, chyba że stara ustawa była względniejsza dla sprawy. Zgodnie z Komunikatem Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 10 listopada 2015 r. przeciętne wynagrodzenie w trzecim kwartale 2015 r. wyniosło 3895,33 zł. (M. P. z 2015 r. poz. 1086) to kara pieniężna orzekana na podstawie art. 65 ust. 1 pkt 3a "dawnej" ustawy o radcach prawnych wymierzona mogła być w granicach od 1.947,67 zł do 19.476,65 zł. Natomiast, zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 11 września 2013 r. w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2014 r., wysokość minimalnego wynagrodzenia wynosiła 1.680,00 zł (Dz. U. z 2013 r. poz. 1074). Kara pieniężna orzekana na podstawie 65 ust. 1 pkt 3 w związku z art. 65 ust. 2 pkt 2ba "nowej" ustawy o radcach prawnych wymierzona może być w tej sytuacji, w granicach od 1.975,50 zł do 15.804 zł. Jak widać z powyższego zestawienia, "dawne" przepisy ocenić należy jako minimalnie, ale względniejsze dla obwinionego.

Mając powyższe na względzie OSD OIRP W Lublinie nieprawidłowo zastosował przepisy „nowej ustawy” obowiązującej od 25 grudnia 2014r. OSD OIRP w Lublinie winien więc wskazać za podstawę prawną wymierzanej kary art. 65 ust.1 pkt 3a) ustawy o radcach prawnych obowiązującej przed 25 grudnia 2014r. Powyższe wywody potwierdza Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 kwietnia 2016r. sygn. akt SDI 7/16 (LEX nr 2019579).

Podobnie ocenić trzeba wymierzenie kary zakazu wykonywania patronatu. Również nie jest to kara nowa i znana była ustawie o radcach prawnych przez cały okres od zaistnienia zarzuconego czynu do jego prawomocnego osądzenia.

OSD wymierzając obwinionemu karę pieniężną 3.660,00zł. wskazał, że na ocenę składa się w szczególności rodzaj i charakter naruszonego dobra jakim jest wizerunek korporacji i samorządu radców prawnych, przekroczenie dozwolonych i akceptowanych granic formułowania pism procesowych i prezentowania swojego stosunku do osoby innego uczestnika postępowania sądowego.

Należało również uznać zarzut obwinionego w zakresie, że wymierzona kara pieniężna za użycie w życiu prywatnym przez radcę prawnego sformułowania „nierozgarnięty społecznie” wobec osoby trzeciej jest niewspółmiernie wysoka do popełnionego przewinienia.

Zgodnie z art. 6 ust.2 i art. 30 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, obowiązującego do 30 czerwca 2015r. Radca prawny obowiązany jest wykonywać czynności zawodowe zgodnie z prawem, uczciwie, rzeczowo i z należytą starannością. Radca prawny obowiązany jest dbać o godność zawodu przy wykonywaniu czynności zawodowych, a także w działalności publicznej i w życiu prywatnym.

Odwołanie obwinionego jest o tyle zasadne iż skutkować musiało uchynieniem zaskarżonego orzeczenia i umorzeniem postępowania z uwagi na znikomą społeczną szkodliwość czynu. OSD OIRP w Lublinie prawidłowo przyjął, iż obwiniony zachowaniem wyczerpał dyspozycję wskazanych w zaskarżonym orzeczeniu przepisów, jednakże Wyższy Sąd Dyscyplinarny odmiennie ustalił społeczną szkodliwość przypisanego obwinionemu czynu.

Obwiniony faktycznie w treści pisma procesowego z dnia 31 lipca 2014r. skierowanego we własnej sprawie do Sądu Rejonowego w L. w L. z siedzibą w Ś. sygn. (...), w której występował w charakterze powoda, użył wobec pozwanego A. C. następujących słów: „ Powód nie odniesie się ponadto do typowych dla nierozgarniętego społecznie pozwanego używającego na każdym kroku oszczerstw i obraźliwych, a bezpodstawnych twierdzeń, co z pewnością zostanie

zweryfikowane na rozprawie” .

Samo formalne naruszenie przepisu nie jest wystarczające do przypisania odpowiedzialności dyscyplinarnej. Dla uznania jakiegoś czynu za przestępstwo konieczne jest wykazanie, że narusza on istotne wartości społeczne. W art. 1 § 2 k.k. czytamy mianowicie, iż nie stanowi przestępstwa czyn zabroniony, którego społeczna szkodliwość jest znikoma.

Zgodnie z art. 115 § 2. k.k. Przy ocenie stopnia społecznej szkodliwości czynu sąd bierze pod uwagę rodzaj i charakter naruszonego dobra, rozmiary wyrządzonej lub grożącej szkody, sposób i okoliczności popełnienia czynu, wagę naruszonych przez sprawcę obowiązków, jak również postać zamiaru, motywację sprawcy, rodzaj naruszonych reguł ostrożności i stopień ich naruszenia.

W realiach niniejszej sprawy, patrząc przez pryzmat wyżej zarysowanych kryteriów, które zgodnie z art. 115 § 2 k.k. decydują o stopniu społecznej szkodliwości czynu, stwierdzić należy, iż niewątpliwie cechuje go znikoma społeczna szkodliwość w rozumieniu przepisu art. 1 § 2 k.k.

Za stanowiskiem takim przemawiają przede wszystkim następujące okoliczności:

Obwiniony w niniejszej sprawie nie występował jako radca prawny lecz jako osoba prywatna. Obwiniony jako osoba prywatna wystąpił przeciwko pokrzywdzonemu z pozwem o zasądzenie kwoty 4.771,00zł. W odpowiedzi na pozew pokrzywdzony jako pozwany zarzucił M. S. jako powodowi działania nieetyczne polegające między innymi na próbie naciągnięcia klientów na znaczną kwotę pieniędzy oraz zarzucił mu oszustwo , nazywając jego działania „zakamuflowanymi działaniami oszusta”. Użycie przez obwinionego sformułowania wobec pokrzywdzonego „nierozgarnięty społecznie” nastąpiło w następstwie zarzutów pokrzywdzonego i było obroną obwinionego. Celem obwinionego nie było więc obrażanie pokrzywdzonego, ale dbanie o własną godność. Użycie niefortunnego wyrażenia przez obwinionego wywołało zachowanie się pokrzywdzonego. Zamiarem obwinionego nie było obrażanie czy znieważenie pokrzywdzonego. Działanie obwinionego zmierzało do obrony własnego interesu we własnej sprawie nie było ukierunkowany wyłącznie na obrażenie pokrzywdzonego. Obwinionego do użycia sformułowania „nierozgarnięty społecznie” nie motywowała chęć zemsty, wyrażenie to nie niosło ładunku negatywnego obwinionego wobec pokrzywdzonego, określało jedynie zachowanie pokrzywdzonego wobec obwinionego, który użył wobec pracy obwinionego sformułowania „zakamuflowanymi działaniami oszusta”. Przypisany obwinionemu czyn jest przewinieniem mniejszej wagi, bowiem obwiniony popełnił je z winy nieumyślnej. Przewinienie to nie było przy tym wynikiem lekceważenia pokrzywdzonego przez obwinionego lecz jego reakcją na stawiane mu zarzuty. Jeżeli pozew zdaniem pokrzywdzonego jako pozwanego był nie zasadny, winien on zgłosić merytoryczne zarzuty, a nie używać sformułowań naruszających godność M. S.. Obwiniony używając niefortunnego określenia wobec pokrzywdzonego, jako osoba prywatna kierował się emocjami na skutek zachowania pozwanego. Z doświadczenia życiowego wynika, że radca prawny jako osoba prywatna może w sytuacji naruszenia jego godności osobistej zareagować emocjonalnie.

Na poparcie powyższego należy tu przywołać Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 stycznia 2016r. sygn. akt SDI 60/15, który w uzasadnieniu wskazał „ (...) nie może być mowy o jakimkolwiek automatyzmie ukarania w drodze dyscyplinarnej radycy prawnego za przedstawienie w procesie wypowiedzi mogących naruszać dobre imię storn. (...)”.

Wyższy Sąd Dyscyplinary uznał, że społeczna szkodliwość czynu obwinionego jest znikoma.

W świetle poczynionych ustaleń zachowanie obwinionego naruszyło dyspozycję art. 64 ust.1ustawy z dnia 6 lipca 1982r. o radcach prawnych (t. j. Dz. U. 2016.poz. 233) w zw. z art. 6 ust. 2 i art. 30 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego z 2007 roku co jednak nie jest wystarczające do przypisania odpowiedzialności dyscyplinarnej. Dla uznania jakiegoś czynu za przewinienie dyscyplinarne konieczne jest wykazanie, że narusza on istotne wartości społeczne, ale w stopniu wyższym niż znikomy. Dopiero wówczas możliwe będzie zastosowanie wobec sprawcy takiego czynu określonej sankcji karnej.

Mając na względzie niniejsze rozważania stwierdzić należy, iż biorąc pod uwagę rodzaj i charakter naruszonego dobra, rozmiary wyrządzonej szkody, sposób i okoliczności popełnienia czynu, wagę naruszonych przez obwinionego obowiązków, jak również postać zamiaru i motywację sprawcy, czyn jakiego dopuścił się obwiniony cechuje znikomy stopień szkodliwości

społecznej, zwłaszcza iż w efekcie nie doszło do powstania szkody pokrzywdzonego, a celem zachowania obwinionego była obrona jego godności i interesu zarówno jako radcy prawnego jak i osoby prywatnej.

W tym stanie rzeczy na podstawie art. 17 § 1 pkt 3 k.p.k. w zw. z art. 74¹ ustawy z dnia 6 lipca 1982r. o radcach prawnych (t. j. Dz.U. 2016r. poz. 233) należało zaskarżone orzeczenie uchylić i postępowanie dyscyplinarne wobec obwinionego umorzyć z uwagi na znikomą społeczną szkodliwość czynu.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny kosztami postępowania na podstawie art. 70⁶ ust.2 zdanie drugie ustawy o radcach prawnych w zakresie postępowania przed Wyższym Sądem Dyscyplinarnym Krajowej Izby Radców Prawnych obciążył Krajową Izbę Radców Prawnych, a w zakresie postępowania przed Okręgowym Sądem Dyscyplinarnym Izby Radców Prawnych w Lublinie obciąża Okręgową Izbę Radców Prawnych w Lublinie.